

Ὁ Wackernagel ἦτο μέλος πολλῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀκαδημιῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἑταιρειῶν, ἐδίδαξε δ' ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐν Göttingen καὶ Basel. Τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας ἀντεπιστέλλον μέλος ἐγένετο τῇ 28 Μαρτίου 1933.

ΕΚΛΟΓΗ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

Ὁ κ. **Ζαχ. Παπαντωνίου**, ἐξελέγη τακτικὸν μέλος τῆς Τάξεως τῶν Γραμματέων καὶ Καλῶν Τεχνῶν.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ **Γενικὸς Γραμματεὺς** καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ.—Ἡ εὔρεσις ἀγνώστων ἑλληνικῶν ἐγγράφων εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Βενετίας, ὑπὸ **Κωνστ. Μέρτζιου**. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Κωνστ. Ἀμάντου.

Εἶναι γνωστὴ ἡ συλλογὴ ἑλληνικῶν ἐγγράφων ἐκ Βενετίας, ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς δύο τόμους τῶν Ἑπειρωτικῶν Χρονικῶν, ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Μέρτζιου. Διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ὁ κ. Κ. Μέρτζιος ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν διὰ τοῦ Κανδηλωρείου Ἱστορικοῦ Βραβείου. Τὸ πλῆθος τῶν ἐγγράφων τῶν ἀντιγραφέντων ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Μέρτζιου ἔδειξεν ὅτι ὁ λόγιος οὗτος δύναται νὰ ἐργασθῆ εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Βενετίας ὅσον οὐδεὶς ἄλλος Ἑλληὴν εἰργάσθη μέχρι τοῦδε, οὔτε ὁ Σάθας, οὔτε ἄλλος τις. Διὰ τοῦτο ἡ Ἀκαδημία κατὰ πρότασιν τῆς Β' τάξεως ἀνέθηκεν εἰς τὸν κ. Μέρτζιον τὴν περαιτέρω ἔρευναν περὶ τῶν νεωτέρων ἑλληνικῶν ἐγγράφων τῆς Βενετίας.

Ἡ νέα ἔρευνα τοῦ κ. Μέρτζιου ἐπερατώθη εὐτυχῶς, εἰς δὲ τόμος ἀγνώστων ἐγγράφων ἐκομίσθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Περὶ τούτων τῶν νέων ἐγγράφων θέλω νὰ εἶπω ὀλίγας λέξεις.

Ὁ κ. Μέρτζιος ἠρεύνησε τὰ κατὰ τὸν ὑπέροχον Ἑλληνα Θωμαῖν Φλαγγίνην, τὸν ἰδρυτὴν τοῦ Φλαγγινιανοῦ Φροντιστηρίου εἰς τὴν Βενετίαν, καὶ συνέλεξεν ἀφθονον ὑλικόν, τὸ ὁποῖον κατὰ πρώτην φοράν διαφωτίζει τὸ ἔργον τοῦ Φλαγγίνη. Τώρα τὸ πρῶτον ἀντεγράφησαν ὑπὸ τοῦ κ. Μέρτζιου αἱ διαθήκαι τῆς οἰκογενείας Φλαγγίνη, τῶν ὁποίων ἡ τελευταία ἀποτελεῖ πολύτιμον μνημεῖον τιμῶν τόσοσιν τὸν Ἑλληνισμόν. Ὁ Φλαγγίνης ἐγεννήθη εἰς τὴν Βενετίαν ἐκ πατρὸς Κερκυραίου καὶ μητρὸς Κυπρίας, ἦτο ἀνώτερος ὑπάλληλος τῆς Βενετίας καὶ διαπρεπὴς νομικός. Ζῶν εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος τῆς Βενετίας, ἔπειτα δὲ διὰ τῆς διαθήκης του ἐφρόντισε περὶ τῶν ἐξῆς:

1. Ἰδρυσε τὸ περίφημον «Ἱεροσπουδαστήριον», τὸ λεγόμενον συνήθως Φλαγγινιανὸν Φροντιστήριον χάριν τῶν Ἑλλήνων, ὥρισε δὲ καὶ ὑποτροφίας χάριν ὀρθοδόξων

πτωχῶν Ἑλλήνων (1665-1797). Ἀπὸ τὸ Φλαγγινιανὸν Φροντιστήριον ἐξῆλθον ἑκατοντάδες Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἔπειτα ὡς διδάσκαλοι ἢ ἰατροὶ ὑπηρετήσαν τὸ δούλον Γένος.

2. Ὁ Φλαγγίνης ἔλαβε πρόνοιαν περὶ Ἑλλήνων αἰχμαλώτων. Εἶναι γνωστὸν πόσον τραγικὴ ἦτο ἡ θέσις τῶν αἰχμαλώτων τότε καὶ πόσον δύσκολος ἡ λύτρωσις αὐτῶν. Διὰ τῆς διαθήκης του ἠθέλησεν ὁ Φλαγγίνης νὰ φροντίσῃ καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου κατὰ τὸ δυνατόν. Χιλιάδες αἰχμαλώτων ἠλευθερώθησαν (1665-1797).

3. Ὁμοίως ἴδρυσεν νοσοκομεῖον διὰ τοὺς Ἑλληνας, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ μετὰ τὴν θεραπείαν ἔδιδε χρηματικὴν ἐνίσχυσιν.

4. Ἐλαβε πρόνοιαν περὶ προικοδοτήσεως δέκα κορασίων κατ' ἔτος, «τὰ ὁποῖα ζοῦν ὡς λέγει ἡ διαθήκη, κατὰ τὰ ἑλληνικὰ ἔθιμα, εἶναι καλῆς διαγωγῆς καὶ Ἑλλήνων ὀρθοδόξων γονέων». Μέχρι τοῦ 1797 ἐπροικοδοτήθησαν 1288 κοράσια.

Πολύτιμα πιστοποιητικὰ εὑρέθησαν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐδείχθη ὅτι καὶ σύνταγμα Χειμαρριωτῶν ἠδρυσεν εἰς τὴν Verona ὑπὸ τὸν Φῶτον Θεοτόκη, τοῦ ὁποῖου ἡ κόρη προικοδοτεῖται.

Ὁ Φλαγγίνης δὲν εἶναι ὁ πρῶτος ἐκ Βενετίας ἐθνικὸς εὐεργέτης—διότι προηγῆθη αὐτοῦ ὁ Χῖος Ἐμμανουὴλ Γλυζούνης—ἀλλ' εἶναι ὁ μεγαλύτερος. Διὰ τῆς διαθήκης του ἔδειξεν εἰς τοὺς Ἑλληνας κατὰ τρόπον προγραμματικὸν τί εἶχον τότε νὰ πράξουν οἱ δυνάμενοι ὑπὲρ σχολείων, αἰχμαλώτων, καὶ ἄπειροι εἶναι οἱ Ἠπειρωταὶ χορηγοί. 52 φάκελλοι τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης Φλαγγίνης σώζονται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βενετίας καὶ αὐτὸ καὶ μόνον ἀρκεῖ νὰ δείξῃ τὴν σημασίαν τοῦ ἔργου τοῦ Φλαγγίνης.

Πρώτην φορὰν μανθάνομεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν νέων ἐγγράφων τὴν ἱστορίαν τοῦ Φλαγγινιανοῦ Φροντιστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐλειτούργησεν εἰς τὴν Βενετίαν ἀπὸ τοῦ 1665 (ἔτους ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης) μέχρι τοῦ 1797. Περὶ τῶν διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ εἶναι Ἑλληνες, περὶ τῶν ὑποτρόφων, περὶ τῆς οικονομικῆς διαχειρίσεως κλπ. πρώτην φορὰν μανθάνομεν ἀκριβεῖς εἰδήσεις διὰ τῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἀντέγραψεν ὁ κ. Μέρτζιος. Ἀληθῶς ἦτο καιρὸς νὰ γνωσθῇ εἰς τὸ Πανελλήμιον τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου Ἑλληνοῦ Φλαγγίνης καὶ θὰ γνωσθῇ διὰ τῆς προνοητικῆς φροντίδος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Μετὰ τὴν ἔρευναν περὶ Φλαγγίνης, ἡ ὁποία περιλαμβάνει 154 πυκνὰς σελίδας τῶν χειρογράφων τοῦ κ. Μέρτζιου, οὗτος συνέλεξεν ἄγνωστα ἐγγράφα καὶ πληροφορίας περὶ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς τῆς Κοινότητος Βενετίας, ἡ ὁποία ἐλειτούργησεν ἀπὸ τοῦ 1593-1926. Νέαι πληροφορίες εὑρέθησαν περὶ τοῦ μητροπολίτου Φιλαδελφείας Γαβριὴλ Σεβήρου, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπιχορήγησιν παρὰ τῆς Βενετίας ὑπὲρ τῶν Σχολῶν. Ἐπίσης νέαι πληροφορίες εὑρέθησαν περὶ ἄλλων ὀνομαστῶν λογίων, τοῦ Γερασίου Βλάχου, τοῦ Μαξίμου Μαργουνίου, τοῦ Θωμᾶ Κατάνη, καθηγητοῦ εἰς τὴν Πάδουαν, περὶ τοῦ ὁποῖου τὸ πρῶτον μανθάνομεν τόσας εἰδήσεις.

Ἄλλη σειρά ἐγγράφων ἀναφέρεται εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεγάλου ζωγράφου Θεοτοκοπούλου, πρὸ πάντων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Μανούσου Θεοτοκοπούλου, ὅστις ἦτο ἀπὸ τοῦ 1566 μέχρι τοῦ 1583 ἐνοικιαστὴς φόρων εἰς τὴν Κρήτην καὶ βεβαίως πλούσιος. Εἶναι πολὺ πιθανὸν κατὰ τὸν κ. Μέρτζιον ὅτι ὁ Μανούσος Θεοτοκόπουλος ἐβοήθησε τὸν ζωγράφον Θεοτοκόπουλον, ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν εὐρέθησαν ἐγγραφα.

Ἐπίσης πολύτιμα εἶναι τὰ ἐγγραφα, τὰ ὅποια εὐρέθησαν περὶ διαφόρων Ἑλλήνων ζωγράφων ἐν Βενετίᾳ, τοῦ Μιχαὴλ Δαμασκηνοῦ, τοῦ Ἰωάννου Κυπρίου, τοῦ Θωμᾶ Μπατᾶ, τοῦ Ἐμμανουὴλ Τζάνε Μπουνιαλῆ, τοῦ Βίκτωρος, τοῦ Πουλάκη καὶ πολλῶν ἄλλων. Διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων ἐξακριβοῦνται χρονολογία καὶ ἄλλα εἰδήσεις, διορθώνονται ἐπικρατήσασαι σφαλῆραι γνῶμαι καὶ γίνεται καλύτερα γνωστὸν τὸ ἔργον τῶν μεταβυζαντινῶν ζωγράφων, οἱ ὅποιοι συνεδύσαν τὴν βυζαντινὴν καὶ ἰταλικὴν ζωγραφικὴν.

Τέλος εὐρέθησαν πολλὰ ἐγγραφα περὶ σχεδιασθείσης—μὴ πραγματοποιηθείσης—μετοικεσίας Μανιατῶν εἰς Σαρδινίαν καὶ Σιλεσίαν ἀκόμη, διεσαφηνίσθη δὲ καὶ τὸ ζήτημα τῆς φυγῆς τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας τὸ 1760 εἰς τὴν Τεργέστην—ὅπου ἰδρύθη ἡ ἑλληνικὴ κοινότης—διὰ λόγους θρησκευτικούς, διότι ἐπιέσθησαν νὰ δεχθοῦν καθολικοὺς ἱερεῖς εἰς τὰς κηδεῖας. Οἱ Ἕλληνες οὗτοι μακρὰν τῆς Ἑλλάδος ζῶντες, μὴ γνωρίζοντες ἀκόμη ἐλευθέραν Ἑλλάδα, διὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἔγιναν ὑπερήφανοι διὰ τὴν καταγωγὴν των καὶ προσεπάθησαν νὰ βοηθήσουν μακρόθεν τὴν πατρίδα των ὅπως ἠδύναντο καλύτερον.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ τόμος τῶν νέων ἐγγράφων, τὰ ὅποια πρόκεινται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἔκδοσιν, εἰ δυνατόν. Ἄπειρον νέον ὕλικόν, τὸ ὅποῖον μᾶς γνωρίζει μεγάλους Ἕλληνας καὶ διορθώνει ἐπικρατούσας πρότερον ἐσφαλμένας γνώμας. Ὅπως εἶπον ἀνωτέρω, ὁ κ. Μέρτζιος γνωρίζει τοὺς λαβυρίνθους τῶν Βενετικῶν Ἀρχείων καὶ δι' αὐτὸ ἐργάζεται, ὡς οὐδεὶς ἄλλος Ἕλληνας μέχρι τοῦδε. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ περαιτέρω θὰ δυνηθῆ νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐρεῦνας του, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ νέα ἐγγραφα περὶ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ πρὸ πάντων περὶ τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

ΑΝΟΡΓΑΝΟΣ ΧΗΜΕΙΑ. — Παρασκευὴ τοῦ ρηνίου ὑπὸ μορφῆν κολλοειδῆ καὶ καταλυτικαὶ αὐτοῦ ιδιότητες, ὑπὸ *Κ. Ζέγγελη* καὶ *Αἰ. Σιάθη*.

Τὸ νέον στοιχεῖον ρήνιον ἀνεκαλύφθη φασματοσκοπικῶς τῇ 1925 ὑπὸ τοῦ ζεύγους Walter καὶ Ida Noddack καὶ ἀνευρίσκεται εἰς ὅπωςδήποτε ἀξίαν λόγου ποσότητα εἰς τὸν μολυβδαινίτην καὶ ἄλλα τινὰ ὄρυκτά.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεώς του πολλοὶ χημικοὶ ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἔρευαν τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν ιδιοτήτων αὐτοῦ, τὴν παρασκευὴν τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἐνώσεων,